

Jena ruwimela chonigá osáirigo *La Primera Carta del Apóstol San Pablo a Timoteo*

Ye apélika Páulo osele alué Timoteo anilime rió. Timoteo eyélaka ralámuli jurío nílige, 'lige Onorúgame oyérame nílige (e'nesi Hechos 16:1-3). Timotéoka Páulo si eyénilige. 'Lige a'kinana alué Timoteo wa'lula nílige Kristo oyérame nuleme napu napuíme nílige alé we'ká riógichi Ebeso anilichi. Páuloka Timoteo osé napurigá 'la 'nátaga asimela napugiti cha we'ká mochígempá 'yégalí benírame. 'Lige osele alué Timoteo oiláriga napurigá aminabi oyéramala Esukristo, 'lige napurigá 'we 'la tibúmala uché jaré oyérame. Siné kachi Páulo ma'chínileréko galírale bajcháriga asagá alé Roma napu'lige osale ye apeli, nobi pe a'kinana uchéchigo siné galírale bajchárirugeréko 'lige me'lírirugeréko.

Ye Ju Alué Apeli Napu Bajchá Osele Páulo Alué Timoteo

1 *Kuira mué Timoteo.*
Ne Páulo ye apeli osá ne. Neka nulérigime ju Onorúgamete 'lige Kristo Esúsitate napurigá nulame nímala ne 'lige benírame ralámuli alué Kristo Esusi nila ra'ichali. Onorúgame ju ramué alawala bi'weme, 'lige bijchígiga Kristo Esusi ra'ichálila, 'liko 'we semati raweli rewiboa ramué. ²Neka mué Timoteo oséguru. Mueka napurigá ne inolá neraga ju, napugiti mueka 'we 'la e'wámpá napu ne nulegé. Neka alekeri 'we 'la tania napurigá 'we 'la gu'íriwa Onorúgamete ramué O'nola 'lige Wa'lula Kristo Esúsitate napu ramué nuleme ju, 'lige aminami napurigá 'we 'la

na'temápua mué, 'lige aminami napurigá 'la senibí Onorúgamecho 'yuga 'nata asimela mué, tabilé we'ká e'karúginti.

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
'we 'la 'nátaga mochíwilikó
napugiti cha we'ká mochígempá
ralámuli 'yégalí benírame**

³Napu'lige ne ta'chó simiá alé Maseronia anilichi, neka 'we anéturu mué napurigá mué rejpímala alé Ebeso anilichi napurigá nulémala mué alué ralámuli napu pe 'yégalí benírame ju napurigá tabilé aminabi alanoká mochímala. Jípeko uché siné aní ne napurigá mué rejpímala alé.

4⁴We anewa tabilé 'la ko aminabi beniaa alué 'yégalí ra'íchalí 'we 'ya nerúgame napu ruwime ju churigá ejperégame níligo 'we 'ya ejperégame ralámuli. Alué ralámuli napu gepume ju alué ra'íchalí 'yégalí pe tabilé siné 'la bi'lepi 'nátali 'nátame ju, 'lige alésíko pe na'áwali o'wíname ju a'bopi, 'lige alekeri tabilé machime ju tachiri najkió Onorúgame. 'We 'la bijchígame níriká Onorúgame nila ra'íchalí 'liko 'we 'la machiboa tachiri najkió Onorúgame.

5⁵Lige neka najkíguru napurigá mué benírimala napurigá 'la niraga járowa a'bópika. 'Lige 'la bi'wígume alawégame nísaká, tabilé chátiri 'nátame 'lige 'we 'la bijchígame nísaká Onorúgame 'la sébali olamio napu anile, 'liko 'we 'la ganíliga járowa a'bópika. 6⁶Jaré ralámuli benírame 'ma tabilé oyérame ju ye ra'íchalí, pe tabilé 'la ra'íchalí ra'íchaga na'áwame ju. 7⁷Alueka benírame gainánilime ju Moisesi nila nulalí, nobi tabilé námame júkó alué nulalí, 'lige pe tabilé machigá 'we 'la benírame kolae a'boi.

8⁸Suwábaga 'we 'la machiaa 'we 'la ko alué nulalí, 'we a'lá sébili olásiká napurigá najkí Onorúgame.

9⁹Abiena machiaa Onorúgame tabilé 'yáligo Moisesi alué nulalí napurigá gastigáriwa 'la a'ká ralámuli, iligá 'yale alué nulalí napurigá gastigáriwa ralámuli napu cha nokame ju, alué ralámuli napu tabilé e'wame ju, 'lige alué napu tabilé nirame ju Onorúgame, 'lige

aminami alué napu me'gá e'yéname ju a'boi o'nola 'lige alué e'yela 'lige aminami uché jaré ralámuli, 10¹⁰lige aminami alué ralámuli napu uché jaré umugí 'yuga okoka e'yéname ju napu tabilé a'boi 'yula ju, 'lige aminami alué umugí napu uché jaré rió 'yuga okoka e'yéname ju napu tabilé a'boi 'yula ju, 'lige aminami alué ralámuli napu pe riocho ka okome ju, 'lige aminami alué umugí napu pe umugicho ka okome ju, 'lige aminami alué ralámuli napu ralinega e'yéname ju ralámuli napu tabilé najtétiga nochárilime ju, 'lige aminami alué ralámuli napu 'yégalí ra'íchalí ra'íchiga e'yéname ju, 'lige aminami alué napu 'we 'la bijchiá ruwime korime ju. Onorúgameka nulale ye nulalí napurigá suwábaga ralámuli napu chibi nokame ju machimela tachiri najkió Onorúgame. 11¹¹We 'la ju alué nulalí napu Onorúgame nulá napurigá benírimala ne ralámuli.

**Jena ruwimela Páulo wa'lú
cheliera 'yáligo Kristo Esusi**

12¹²Neka cheliera 'yáguru Wa'lula Kristo Esusi ramué nuleme, napugiti alueka 'we 'la niraga etémpá ne'chí, 'lige alué 'sime ju a'walí nejía napurigá ne 'la sébali olame nímala napurigá najkí alué. 13¹³Neka abé 'yako asíriga chálagá ra'íchame ke ne Kristo Esusi olagá, 'lige 'we najátame ke ne Kristo Esusi oyérame ralámuli cha olamia.^a Nobi Onorúgameka 'we na'temaka etélekó ne'chí, 'lige

e'kale ne'chí, neka pecha 'cho bijchígame kéturu Kristo Esusi nila ra'íchali, alekeri neka pecha machiéko ala'siá. ¹⁴Nobi Wa'lula Esukrístoka 'wéchigo 'la niraga etélekó ne'chí rekó ne 'we cha 'sime rió kachi. A'walí nejí napurigá ne 'we 'la bijchígimala napu anílige Kristo Esusi 'lige aminami napurigá ne 'we 'la niraga etémala uché jaré ralámuli.

¹⁵Napu ne ruwimela 'we 'la bijchiá ju, 'we 'la 'nátaga gepúwaká 'emi ye ra'íchali. Kristo Esusi nawale jena wijchimoba, cha nokame ralámuli alawala bi'wemia. 'Lige neka abéchigo cha 'sime ke me'tigá suwábaga alué ralámuli cha nokame. ¹⁶Nobi Onorúgameka 'wéchigo 'la na'temálekó ne'chí. 'Lige alarigá machíriile ralámuli chiena 'la buwéligo Esukristo napurigá ne ku guwana na'támala. Napu'lige alué ralámuli etesa chiena 'la gu'íriligo Onorúgame ne'chí rekó ne 'we cha 'sime rió kachi, 'liko 'we 'la bijchígimala Kristo Esusi nila ra'ichálila 'lige 'la simámala 'pa rewagachi napu'lige suwisá Onorúgame 'yuga mochimia senibí. ¹⁷'We 'la kápá suwábaga ralámuli 'we 'la semáriga ra'ichasa Wa'lula Onorúgame olagá napu senibí nulame ju 'lige napu tajsiné mukume ju, 'lige napu tabilé etérume ju. Senibí 'we 'la ra'ichasa 'la kápá ralámuli alué olagá, alarigá nisa 'la kápá.

¹⁸Mué Timoteo, napu ju napurigá ne inolá, neka ye rejcholi nejíguru,

napurigá anílige mué olagá alué abé i'bé mochígame ralámuli napu ruwime nílige napu Onorúgame anélige.^b Mué 'we 'la sébali olásaká ye rejcholi, 'liko mué 'we 'la benégame níkala ra'icha me'tigá alué cha nokame ralámuli napu tabilé oyérame ju Wa'lula Esukristo. ¹⁹Tabilé siné a'rewa Kristo oyeria, iligá 'we 'la na'tawa. Jaré ralámuli 'ma a'rele Onorúgame nila ra'íchali oyeria pe tabilé 'la 'nátaga. 'Lige 'ma tabilé bijchígime ju Onorúgame nila ra'íchali. ²⁰Oká ye ralámuli napu 'ma tabilé e'wame ju Onorúgame nila ra'íchali, bilé alué Imeneo anilime ju 'lige uché bileka Alejantro anilime ju. Neka 'ma tabilé a're napurigá napuíka e'yenamala Onorúgame oyérame 'yuga. Satanásika asíruga resí olámala 'lige alarigá machimela tabilé 'la ko sairuga ra'ichalia Onorúgame olagá.^c

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
churigá ra'ichámili ko
ralámuli Onorúgame 'yuga**

2 Napu ne ruimeli ju 'we najtékame ju. Neka najkí napurigá suwábaga Onorúgame oyérame tánimala Onorúgame napurigá gu'írimala suwábaga ralámuli, abiena najkí ne napurigá tánimala Onorúgame napurigá na'temaka etémala suwábaga ralámuli. 'Lige najkí ne napurigá wa'lú cheliera 'yámala Onorúgame wa'lú nejkúrame kóriká. ²Neka abiena najkí napurigá 'emi

^b 1:18 E'nesi I Timoteo 4:14.

^c 1:20 E'nesi I Corintios 5:3-5.

tánimala Onorúgame napurigá 'we 'la gu'írimala suwábaga e'wélala nulame, 'lige aminami uché jaré u'kuchípala e'wélala napurigá 'la ganíliga ejperéliwa suwábaga pe Onorúgamecho oyériga tabilé na'áwaka. ³Onorúgame napu ramué alawala bi'weme ju, 'we 'la ganíliga ajtí napu'lige ramué nejkúrili tánilichi 'lige aminami napu'lige cheliera i'lichi. ⁴Onorúgameka najkí napurigá suwábaga ralámuli bi'wígame alawégame nímala, 'lige aminami najkí napurigá suwábaga ralámuli námamala churigá ko alué 'la bijchiá ra'íchali, ⁵napugiti pe bi'lepi kame Onorúgame, 'lige aminami pe bi'lepi kame alué rió napu 'la umégame ju ralámuli alawala bi'wea napurigá 'la simámala alé napu ajtí Onorúgame, alueka pe Kristo Esusi ju napu nawale jena napurigá rió neraga. ⁶Kristo Esusi mukule suwábaga ralámuli nila gastigo bujega, alué napu 'la bijchígame nile alué nila ra'íchali, alarigá anile Onorúgame alakimeo a'lige rawé. ⁷Kristo 'smi nóchali 'ya ne'chí napurigá nulame nímala ne 'lige benírame nímala ne ye 'we a'lá ra'íchali alué ralámuli napu tabilé jurío ju. Napu ne aní 'la bijchiá ju, tabilé 'yégali ju.

⁸Neka najkí napurigá suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame panápurimi ejperégame Onorúgame 'yuga ra'ichámala 'la kilí jaga, tabilé ayoga nibilé chibi anigá. ⁹Abiena najkí ne napu'lige ralámuli napúichi Onorúgame 'yuga ra'ichamia 'lige aminami benimea Onorúgame nila ra'íchali, tabilé najkí ne napurigá umugí 'we

umugíliga e'yénamala 'we najteme chinite newárigime si'púchiga, 'lige tabilé najkí ne napurigá e'karúgame tabiri 'we najteme uchúchamala gupálachi, 'lige tabilé najkí ne napurigá e'karúgame 'we najteme uchúchiga e'yénamala napu alué 'órote newárigime ju, 'lige alué napu semati rejete newárigime ju. Iligá na'tálime júkuru Onorúgame nila ra'íchali tase alieti tábiri unélinti. ¹⁰Neka iligá najkí napurigá ralámuli regá animela 'emi etega: «'Nee chiena 'la nóchanti ju alué umugí, 'lige aminami chiena 'la niranti ju Onorúgame.»

¹¹Aminami najkí ne napurigá 'emi umugí 'we 'la niraga gepúmala napu'lige uché jaré benírachí Onorúgame nila ra'íchali. ¹²Neka tabilé elá napurigá umugí nokimea beniria Onorúgame nila ra'íchali napu'lige napuísá ralámuli Onorúgame nila ra'íchali benimea, 'lige aminami tabilé najkí ne napurigá umugí nulémala a'boi 'yula, rió 'yúgame nísaká, 'lige uché jaré rió. Neka najkí napurigá i'kilí mochímala tabilé che anigá. ¹³Alarigá nulá ne napugiti Onorúgame bajchá newáligime alué Arani, 'lige Ébaka pe nujubapi newárigime kame. ¹⁴'Lige Remónisika pecha 'yégiliko alué Arani, eligá alué mukí 'lina 'yégiliru, 'lige alué Eba 'ma 'yégilísiká, 'ma chátiri alawégame gayénale. ¹⁵Onorúgameka gastigárigile umugí napurigá 'we o'kómala u'tátiri ochérimichi nobi 'wéchigo ku 'la bi'wígame alawégame gainámalagó alué umugí 'we 'la bijchígame nísaká

Esukristo nila ra'ichálila, 'lige aminami 'we 'la galegá eteme nísaká uché jaré ralámuli.^d

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
churigá nóchamili ko alué
e'wélala Onorúgame oyérame**

3 'We 'la bijchiá ju napu ne ruwimela jipe. Bilé rió wa'lula nínilisaká uché jaré Onorúgame oyérame nuleme, 'we 'la ju alué 'nátali. ²Bilé rió napu nuleme nímili ju uché jaré oyérame, 'we 'la rió nímili ju. Bi'lepi mukí 'yúlimili ju, 'lige aminami 'we 'la na'támili ju, 'lige 'we 'la niraga etéwili ju ralámulite, 'lige aminami 'we 'la ganíliga etélime ju alué ralámuli napu sébame ju alué rió nulame bejtélachi. 'Lige aminami 'we 'la benírimili júkuru Onorúgame nila ra'íchali. ³Tabilé rekuka bajímili júkuru, 'lige aminami tabilé nejkome nímili júkuru, iligá 'we 'la rió nímili júkuru, 'la i'kilí nímili júkuru, tabilé pe enomicho korume. ⁴Alué rioka 'we 'la repúmili júkuru bo'né 'yula, 'lige aminami bo'né 'kúchila, 'lige alué 'kúchilaka 'we 'la e'wímili júkuru 'we 'la niraga. ⁵Alué rió tabilé 'la repume nísaká bo'né 'yula 'lige bo'né 'kúchila, 'liko ¿churigá 'la umbámalawé repua suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame? ⁶Alué rió napu nulámili ju tabilé pe kulí 'la oyérame nímili ju Onorúgame. Alarigá nísaká alué rió, siné kachi pe asíriga riólimala 'lige regá na'támala bo'né: «Neka asíriga

'la semá 'sime rió ju, me'tagá uché jaré ralámuli. Alekeri ye nóchili 'yaru ne.» Alarigá 'nátame nísaká alué rió 'liko Onorúgame 'ma ku bujémala alué nóchali napu nígame ju alué rió, napurigá Onorúgame bujele alué nóchali alué riablo. ⁷'Lige aminami alué rió napu nulame nínili 'we 'la niraga etélime nímili júkuru ralámulite napu tabilé Onorúgame oyérame ju. Tabilé nirálime nísaká alué rió 'liko pe na'áwili o'wímala, 'liko alué rió pe asíriga resí ikimela Remónisi trámpalachi wijchigá.

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
churigá nimio alué ralámuli
e'wélala nulame gu'írame**

⁸Alué ralámuli napu gu'írinilime ju alué e'wélala nulame, a'chigóriga nímili júkuru napurigá alué nulame, 'lige 'we 'la niraga etélime nímili júkuruchigó uché jaré ralámulite, 'lige aminami tabilé 'yéjali ra'ichámili júkuru, 'lige aminami tabilé rekuka bajímili júkuru, 'lige aminami tabilé na'támili júkuru we'ká mélime enomí. ⁹'Lige aminami asíriga 'la bijchígimili júkuru alué a'lala ra'íchali Onorúgame nila. 'Lige aminami tabilé na'támili júkuru chátiri 'nátali. ¹⁰Tabilé 'cho chojkía nocha ye nóchali alué rió, alué e'wélalaka 'we 'la na'támili júkuru ta'lá gu'írame ko ralámuli. 'We a'lá gu'írame nísaká alué rió nochánilime, 'liko 'la nochámili júkuru e'wélala gu'íriga. ¹¹Alué

d 2:15 Jaré líbrochi regá anime ju: «Pero se salvará engendrando hijos, si permaneciere en fe, amor y santificación, con modestia.»

umugí napu 'yula ju alué gu'íriga nóchame e'wélala abiena 'we 'la niraga etélime nímili júkuru uché jaré ralámulite. Tabilé chibi anigá ra'ichámili júkuru uché jaré ralámuli olagá, 'lige aminami tabilé 'me bajímili júkuru alué rekútame. 'Lige aminami 'la kilí ralámuli nímili júkuru. 'Lige aminami asíriga 'la sébali olámili júkuru napu aní a'boi. ¹²'Lige aminami bilé rió napu nóchame ju gu'íriga alué e'wélala nulame, alueka pe bi'lepi mukí 'yúgame nímili júkuru 'lige asíriga 'la tebúmili júkuru bo'né 'kúchila 'lige bo'né 'yula. ¹³Alué rió napu gu'írimili ju alué e'wélala nulame, 'we 'la nóchame nísaká, 'liko ralámuli 'we 'la niraga etémala alué rió, 'lige alué rió 'we a'lá bijchígamala Kristo Esusi ra'ichálila.

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
Onorúgame nawáligo
napurigá rió neraga**

¹⁴Neka pe 'wemi simé olá mué kólimia. Neka abirigáchigo oségo mué ye ra'ichali. ¹⁵Siné kachi ta'wé sebasa ne alé 'mi, nobi mueka 'láchigo 'la námamalagó ye ra'ichali churigáriga nokimeli ko suwábaga napu Onorúgame oyérame ju. Ramueka Onorúgame 'kúchila niru alué napu senibí ajagá ajtí, 'lige ramué benírame niru bijchiá 'la Onorúgame nila ra'ichali. ¹⁶'We najtékame ju ye nulalí nobi péchigo u'kabi ralámuli 'la námame júkó ye nulalí. Ye nulalika regá anime ju:

Kristo nawale jena wijchimoba
napurigá rió neraga,
Onorúgame Alawala ruwile 'we
'la ko napu 'sile Kristo,

'lige alué santo ánjeli 'we 'la etele napu síle alué.
Alué nila ra'ichilika suwábaga
ralámuli tabilé jurío ruyéliru,
'lige we'ká ralámuli 'we 'la
bijchígale alué nila ra'ichali,
'lige 'ma o'tóliru 'pa rewagachi
napurigá Onorúgame 'yuga
asimea.

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo 'we
'la 'nátaga mochímilikó napugiti
cha we'ká mochímempá ralámuli
'yégalí ra'ichali benírame**

4 Onorúgame Alawala 'we
'la ruwí jaré ralámuli 'ma
a'remio Onorúgame nila ra'ichali
oyeria, 'lige pe oyérimio uché jaré
nulalí remónisi u'kuchípala nulalila.
Alarigá ikimela abé a'kinana amulí
sébachí uchéchigo siné Wa'lula
Esukristo. ²'We 'la e'wímala alué
ralámuli napu pe 'yégalí ra'ichame
ju, alué ralámuli napu tabilé
chijúname ju chibi nokisá. ³Alué
ralámulika tabilé elame ju napurigá
bilé rió newímala bilé mukí 'yuga
'lige aminami tabilé elime ju
napurigá go'mela jaré go'ame, alué
go'ame napu Onorúgame newale
napurigá go'mela suwábaga alué
ralámuli Kristo oyérame napu
'la machime ju alué 'la bijchiá
ra'ichali. ⁴Suwábaga napu ekí
Onorúgame newale asíriga 'la
júkuru. 'Lige alekeri go'poli júkuru
suwábaga go'ame napu ekí nerú
jena wijchimoba, pe iligá 'we 'la
cheliera 'yasa Onorúgame. ⁵Alekeri
asíriga 'la ju suwábaga go'ame
go'aa napugiti alarigá ruyame alué
Onorúgame nila ra'ichali, 'lige
napugiti ramueka 'ma cheliera

'yárigame Onorúgame go'ame
nejígoriká.

**Jena ruwimela Páulo 'we 'la
ruyéligo alué Timoteo chu'similikó**

⁶Mué 'we 'la benírisaká ye
ra'íchali alué Onorúgame oyérame
ralámuli, 'liko mué 'we 'la
benírame nímala Kristo Esusi
nila ra'íchali. 'Liko mué aminabi
benimeli júkuru alué ra'íchali
napu mué 'we 'la oyérale. Aminabi
benisáká mué, tabilé guwana
wijchimela mué. ⁷Tabilé 'nátaga
gepuwa aleké ra'íchali napu
ruyeme ju alué ralámuli tabilé
Onorúgame oyérame, iligá aminabi
beniboa Onorúgame nila ra'íchali.
⁸Bilé ralámuli 'we ra'chiwénilime
nisa senibí ra'chueka^e oyame ju.
A'chigóriga ju Onorúgame nila
ra'íchali beniaa. Bilé ralámuli 'we
a'lá oyérinilime nisa Onorúgame,
aminabi benimeli júkuru
Onorúgame nila ra'íchali 'lige 'we
'la e'wagá. 'Lige alarigaka asíriga
'la nejkúrimala Onorúgame jena
wijchimoba 'lige 'pa rewagachi.
⁹Ye ra'íchali napu ne osá 'we 'la
bijchiá ju, 'lige alekeri 'we 'la
bijchígilime júkuru. ¹⁰Ramueka
alekeri senibí benírame niru
ralámuli 'la ganíliga. 'Lige
ramueka 'la bijchígilia Onorúgame
ajágame ko, alué napu a'walí
nígame ju napu a'kabámana
ajuámala suwábaga ralámuli. Nobi
a'kabámana jáwame júkó alué pe
ralámulicho napu 'we 'la oyérame
ju Onorúgame.

¹¹Ye ra'íchali benírimili júkuru
mué uché jaré ralámuli. 'Lige
aminami nulémili júkuru mué
napurigá 'we 'la e'wámala.

¹²Tabilé chéré rekó ralámuli regá
anichi mué olagá: «Alueka pe 'we
re'malí ju, ¿'lacha benélamalawé
ralámuli beníriga?» 'Lige alarigá
anichi ralámuli, mueka 'we 'la
beníriwa 'la semáriga ra'íchiga
'la benigá 'lige aminami 'we 'la
nirawa suwábaga ralámuli, 'lige
tabilé a'rewa bijchigia Kristo
nila ra'íchali, 'lige tabilé che
'sika einawa. ¹³Napusí ne seba
alé 'mi, mueka abisibi 'we iliboa
Onorúgame nila ra'íchali ra'ícha
'lige aminami beniria, 'lige
aminami oiláriga Onorúgame
oyérame ralámuli. ¹⁴Abé 'ya, alué
e'wélala Onorúgame oyérame a'boi
sekálate nochale mué mo'ólachi
regá anigá: «Beníriame nímala
mué Onorúgame nila ra'íchali.»
Onorúgame Alawala gu'frile alué
e'wélala, alekeri tabilé a'rewa
ralámuli beniria.

¹⁵'We 'la 'nátaga beníriwa
suwábaga napu mué beniri,
napurigá suwábaga ralámuli 'la
etémla chiena 'la benegá beníriame
ko mué me'tigá abé i'bé. ¹⁶Mué
Timoteo, 'we 'la 'nátaga ilíriwa,
'lige 'la 'nátaga beníriwa uché
jaré, 'la alarigá 'sísaká mué, 'liko
Onorúgame tabilé cha animela
napu'lige uchéchigo ku nawá
gatemia (gustisia olamia) suwábaga
ralámuli 'yuga, 'lige aminami alué
ralámuli napu gepume ju napu mué

e 4:8 Alué ralámuli israelita tabilé re'eme nile ra'chueka. Páuloka regá anile yolí ra'íchaga
«ejercicio físico».

beniri, aluéchigó tabilé che anéwali ju.

Jena ruwimela Páulo ruwíligo churigá gu'frilime ko uché jaré ralámuli Onorúgame oyérame

5 Tase ne'ochawa bilé rió o'chérame, eligá oiláriwa napurigá mué o'nola neraga. 'Lige ejtemálíka 'we 'la niraga etewa napurigá mué bonila neraga. ²Abiena 'we 'la oiláriwa alué o'chérame umugí napurigá mué e'yela neraga, 'lige alué i'wé 'we 'la niraga etewa napurigá mué waíla neraga.

³'We 'la gu'friwa alué gunámakame umugí napu tabilé rijimégame ju napurigá gu'frimála. ⁴Bilé mukí gunámakame 'la 'kúchigame nísaká 'lige 'la mochisa u'súlatiri 'lige a'kátatiri, 'liko alué nokimeli júkuru gu'iria suwábaga napu resí 'la alué mukí, a'chigóriga gu'frimili júkuru napurigá gu'frile alué mukí abé i'bé. Alarigá nokiáká, Onorúgameka asríga 'la galé napugiti alarigá najkiame napurigá alarigá nojkiboa ramué. ⁵Alué gunámakame tabilé rijimégame nísaká napurigá gu'friwa, 'lige alué gunámakame 'we 'la bijchígame nisa Onorúgame nila ra'íchali 'lige alué mukí rawemi 'lige rukomi ra'íchame ju Onorúgame 'yuga gu'frili tániga. ⁶Bilé mukí gunámakame pe piesta nerúgichi inálime 'nátame nisa, 'lige abichibi 'síká oyame nisa napurigá bo'né najkí, 'liko alué mukí tabilé oyérame ju Onorúgame, 'lige

aminami tabilé alawégame ju Onorúgame Alawala. ⁷Alekeri 'we nulewa suwábaga ralámuli napurigá 'la sébali olámala napu ne aní, napurigá tabilé 'wesi ralámuli cha animela 'emi olagá. ⁸Alué napu tabilé gu'frame ju a'boi rijimála o a'boi e'yela, o'nola kómá, alueka tabilé 'la sébali olame ju napurigá nulá Onorúgame, alué ralámulika abéchigo enátiri ju me'tigá alué ralámuli tabilé oyérame Onorúgame.

⁹Napurigá ujchawa bilé mukí gunámakame rewalá bilena apélichí napurigá gu'friwa, 'ma 'we o'chérame nímili júkuru usánisa makué bamígame o abé we'ká kómá, alué napu pe bi'lepi rió 'yúgame nílige. ¹⁰'Lige 'we machirume nímili júkuru napu 'sile alué mukí. 'We 'la nesérome bo'né 'kúchila, 'we 'la 'yame go'ame bo'né bejtélachi sébame ralámuli, 'lige 'we 'la gu'frame Onorúgame oyérame ralámuli.^f 'Lige aminami 'we 'la gu'frame nile alué napu 'we resí nilia mochí. Alé apélichika ujchúmili júkuru alué umugí gunámakame rewalá napu 'we 'la sébali olale napu najkí Onorúgame.

¹¹Tabilé ujchawa alé apélichí alué umugí gunámakame rewalá 'we u'kabi bamígame napugiti alueka pe uchéchigo siné newínimála, 'lige pe 'ma a'rémála gu'iria Onorúgame oyérame ralámuli. ¹²'Lige rekó regá anisá alué mukí: «Neka tabilé siné newínimála.» 'Lige kúchigo newisa alanisá, 'liko chojkila nímála pe bo'né tabilé

^f 5:10 Páuloka regá anile: «Pagole Onorúgame oyérame ronola.»

séballi olagáriká. ¹³Siné kachi pe asírige najsínime ganámala alué mukí, 'lige pe ichúrimi riógichi einámala, e'karúgame ra'fchali ra'fchiga einámala, napu tabilé machime ju bo'né. ¹⁴Neka alekeri rejcholi nejíguru napurigá alué i'wé gunámakame uchéchigo siné newímala, 'lige 'kúchiga mochímala, 'lige 'we 'la repúpua a'boi 'kúchila. 'La alarigá olásaká 'emi, 'liko tabilé che animela 'emi olagá alué ralámuli tabilé Onorúgame oyérame. ¹⁵Jaré i'wé gunámakame 'ma a'rele Kristo oyeria, jípeko pe Satanasi 'lina oyérame ju.

¹⁶Bilé mukí Esukristo oyérame rijimégame nisa bilé mukí gunámakame, alué mukí 'we 'la gu'írimili júkuru. 'Lige uché jaré Onorúgame oyérameka gu'írimili júkuru uché jaré gunámakame napu tabilé rijimégame ju napurigá gu'írimala.

¹⁷Alué e'wélala Onorúgame oyérame napu 'we 'la nóchame ju, alueka 'we 'la niraga etéwili júkuru, abéchigo rajpé niraga etéwili júkuru alué e'wélala napu benírige e'yénime ju alué a'lala ra'fchali.

¹⁸Aka regá aniché Onorúgame nila ra'fchali 'we 'ya osirúgime: «Tase bulewa roló chu'ala napu'lige nocharia ri'ligó olá, iligá 'la eliwa napurigá go'mela a'tabemi.» 'Lige Esusi abiena regá anile: «Alué nóchameka najtétilime kame.»»

¹⁹Bilé ralámuli saega ra'ichasa bilé wa'lula olagá napu nuleme ju uché jaré Onorúgame oyérame,

tabilé e'wiwa tabilé i'télasaká oká testigo o bakiá kómá.

²⁰Bilé wa'lula napu nuleme ju uché jaré Onorúgame oyérame chibi 'sika einasa 'lige tabilé a'resa chibi 'siá, 'liko ne'ochawa we'ká ralámuli mochígichi napu Onorúgame oyérame ju, napurigá uché jaré nóchame 'la majámala cha noká.

²¹Onorúgame 'lige Kristo Esusi 'lige suwábaga santo ánjeli napu Onorúgame wanápale, suwábaga alué 'we 'la e'nagá mochí. Neka alekeri nuláguru napurigá 'la sébili olawa suwábaga napu ne nulá. Tase jaré abé 'la niraga etewa, suwábaga 'la niraga etewa. ²²Nóchali 'yaa bilé rió napurigá nochámala Onorúgame nila nochálilachi, 'we 'la na'tawa bajchá, napugiti alué rió chibi 'sisa, muéchigó abiena chojkila nímili júkuru ala'sichi alué rió. 'We a'lá 'nátaga.

²³Mué Timoteo napu 'we senibí nayume ju rojpachí, tase bajíwaká pe ba'wicho, abiena bajíwaká pe'tá i'wilí ba'wila rekútame.

²⁴I'sínimi 'we 'la machirume ju cha 'sisa bilé ralámuli ta'chó o'tiachi galírale bajchamia. Nobi i'sínimi tabilé machirume ju cha 'sisa bilé ralámuli, 'ma a'kinánami machirume ju cha 'síligo.

²⁵A'chigóriga ju ralámuli 'yuga napu 'we a'lá gu'írame ju uché jaré ralámuli. Jaré alué ralámuli 'we a'lá gu'írame uché jaré ralámuli 'lige tabilé 'wesi ralámuli machime ju, nobi a'kinánami machibógó.

6 Onorúgame oyérame napu ralirúgame ju tabilé

najtétiga nochárilime, 'we 'la nirawa alué napu 'emi nuleme ju, napurigá tabilé 'wesi che animela Onorúgame olagá nibilé napu ramué benírame niru. ²Jaré alué napu 'emi nuleme ju Onorúgame oyérame nisa, alué rió napu nochárilime ju tabilé najtétiga abéchigo 'la nirámili ju napugiti alué nulame Onorúgame oyérame kame napurigá alué napu tabilé najtétiga nócharilime ju, napugiti okánika Onorúgame oyérame kame.

**Jena ruwimela Páulo ruwíligo
Onorúgame oyérame níriká
napurigá 'we nígame nírgo**

Ye rejcholi beníriwaká mué Timoteo 'lige aminami oiláriwa ralámuli napurigá e'wámala. ³Jaré ralámuli benírame ju 'yégalí ra'íchali, tase napurigá benírilige Wa'lula Esukristo. Napu benírilige Wa'lula Esukristo, alueka najkúrimo ju napurigá ramué ejperélawa napurigá Onorúgame najkí. ⁴Alueka pe 'we riólame ju 'lige 'we ejebénigame kolae a'boi kaka peka ejebénigame ke, 'we jame ju ra'icha tachiri chonime ko jaré ra'íchali. Pe alieti ra'íchiga na'áwili o'wíname ju, pe chibi anigá járome ju ralámuli olagá, 'lige 'we chátiri 'nátame ju, ⁵pe 'we nakome ju uché jaré ralámuli saega napu abiena pe chibiyeti 'nátaga e'yéname ju, 'lige pe alanokigá tabilé machime ju alué 'la bijchiá ra'íchali, 'lige mayeme ju Onorúgame oyérasaká 'la we'ká memio enomí. ⁶Bijchiá ju Onorúgame oyérame níriká napurigá 'we i'nígame niru napu'lige 'we 'la ganíliga mochísiga

napu niga mochiru. ⁷Napu'lige ocheria tabilé tábiri niga ochériru, napu'lige suwisuga pecha tábiri o'tobógó. ⁸'La nígame níriká go'ame 'lige o'pacha 'la ganíliga mochiwa. ⁹Alué ralámuli napu 'we 'nátame ju aminabi méliame enomí, alué ralámulika rujsume ju Remónisi trámpalachi, napugiti Remónisi chátiri 'nátali 'yame kame napurigá we'ká e'karúginti korúmala napu pe suwíbame ju, 'lige pe ala'síká asírige resí nílime ju. ¹⁰Napu'lige bilé ralámuli 'we nígame gainánilisa, a'lige chojkime ju e'karúginti chátiri 'nátali 'nata, 'lige 'ma tabilé e'wame ju Onorúgame nila rejcholi, 'lige pe la'sika 'we resí nilia ajtí.

**Jena ruwimela Páulo 'we a'lá
rejcholi ruyéligo alué Timoteo**

¹¹Mué Timoteo napu Onorúgamete nulérigime ju, tase na'tawa we'ká mélime enomí, iligá na'tawa 'we 'la e'wílame tachiri najkió Onorúgame, 'lige 'we 'la oyérilime Esukristo. 'We 'la niraga etewa suwábaga ralámuli Onorúgame oyérame. Napu'lige 'we resí kachi, 'la anachawa, 'lige 'la galegá etewa uché jaré ralámuli. ¹²Abichilubi 'we 'la oyérame niwa Esukristo tabilé guwana wijchigá napugiti Onorúgame wanáparigame napurigá senibí bejtéramala Onorúgame 'yuga. Onorúgame wanápale mué alé we'ká ralámuli mochígichi gepuga napu'lige mué regá anichi: «Neka 'we 'la bijchígime ju Onorúgame 'we 'la nejkúrimio.» ¹³Onorúgame napu suwábaga tábiri newale, 'we 'la

e'negá ajtí, 'lige aminami Kristo Esusi, alué napu 'we 'la ra'íchale alé wa'lula Ponsio Pilato ajtígichi, aluéchigo 'we 'la e'negá ajtí. Neka alekeri nuláguru: ¹⁴'We 'la sébali olawa suwábaga nulalí napu ne nulá, napurigá ta'wesi ralámuli cha animela mué olagá. 'We 'la sébali olawa napusí nawachi Wa'lula Esukristo, ¹⁵alué napu nawámili ju napu'lige najkisá Onorúgame napurigá nawámala, napugiti Onorúgame kame bi'neli Wa'lula Nulame bochígimi jena. Onorúgame ju abé rajpé a'wágame me'tigá suwábaga e'wélala. 'Lige ralámulika 'we 'la ra'íchame ju alué olagá. ¹⁶Alué ju napu senibí bejtégame ju, 'lige bejtégame ju alé bilena napu 'we rapá ilí napu ralámuli tabilé abé e'yénasarikaré. Ta'wesi ralámuli eteme ju Onorúgame. Suwábaga ralámuli 'la niraga ra'ichasa 'la kápá alué olagá. Senibí 'la nulasa 'la kápá Onorúgame. Alarigá ju.

¹⁷'We 'la ruyéwaká alué ralámuli napu 'we i'nígame ju napu jena wijchimoba ejperégame ju napurigá tabilé riólame nímala, aminami napurigá tabilé na'támala tabilé siné suwíbame ko enomí, napugiti enomika pe anaga suwíbame

kame. Iligá 'we 'la ruyewa abé a'lá ko Onorúgame oyénilia, napugiti alueka asíriga 'la na'temame kame ramué 'lige nejime ju suwábaga napu resíláru ramué. ¹⁸Aminami 'we 'la ruyéwaká napurigá machigá mochímala gu'írilime ko uché jaré ralámuli. ¹⁹Alarigá olásaká 'emi 'liko Onorúgame 'we 'la ganíliga asimela 'emi 'yuga, 'lige alekeri Onorúgame 'we 'la semati raweli 'yámala jena wijchimoba 'lige 'pa rewagachi.

²⁰Mué Timoteo napu 'we a'lá sébali olame ju napu nulá Onorúgame, tase gepúwaká alué ra'íchali napu ra'íchame ju alué ralámuli napu tabilé oyérame ju Kristo nila ra'íchali, nibilé gepúwaká 'we chibi anichi alué ra'íchali olagá napu ramué benírame niru. Alué ralámulika 'we 'la machime kórí chieri ra'íchali 'la bijchiá ko, nobi tabiléchigo machime júkó. ²¹Jaré alué ralámuli 'ma a'rele Onorúgame oyeria pe alieti ra'íchali akigá.

Neka 'we tani Onorúgame napurigá 'we 'la gu'írimala mué 'lige uché jaré ralámuli. Alarigá nisa 'we 'la kápá.

Pe ikí kápá ye ra'íchali. Wa'lú cheliérabá.